

Serie 'Boven het maaiveld'

Opvoeden in een community

De Villa in Utrecht is een ouderparticipatie-opvang. Flexibele, voordelige kinderopvang – helemaal gerund door ouders. Maar hoe borg je de kwaliteit zonder relevant opgeleide pedagogisch medewerkers? Een van de ouders is Isis Torensma (46). 'Ouders zijn juist de meest betrokken medewerkers die je kunt bedenken. Onze kinderen worden in een community opgevoed.'

🗣️ **Carla Overduin**

🏠 **De Villa**

D

De ouderparticipatiecrèche bestaat al vele decennia, maar kampt nog altijd met onbekendheid. Volgens De Villa zijn er nu zeven oudercrèches in Nederland, vijf in Utrecht en twee in Amsterdam. Crèche De Villa is een van de pioniers. De opvang bestaat 45 jaar en telt zo'n veertig kinderen. 'Het is ooit begonnen met een groep moeders die graag wilden werken, en zij begonnen met de opvang van elkaars kinderen', vertelt Isis. 'Er was zoveel vraag naar dat zij de gemeente Utrecht om een ruimte vroegen. Inmiddels zitten we op een andere locatie, een voormalig schoolpand aan de Monseigneur Van de Weteringstraat, waar we drie grote klasruimten en een mooie tuin hebben.'

Draaiouders

De opzet is praktisch. Kinderen zijn welkom vanaf het moment dat ze kunnen lopen, dus rond de veertien maanden. 'Baby's zijn kwetsbaarder en vergen veel aandacht. Een kind dat kan lopen is weerbaarder, daarom

Isis, haar partner Sjoerd en dochter Bobbie

deze keuze', aldus Isis. Ouders betalen stukken minder dan in de kinderopvang, maar je moet er wel meedraaien. Wie voltijd kinderopvang wil, vijf werkdagen van 8:15 tot 17:45 uur, betaalt € 375 per maand, waarbij je ook kinderopvangtoeslag kunt aanvragen. In ruil hiervoor ben je een dag (of twee dagdelen) per week 'draaiouder'.

Alleenstaand

Isis Torensma is fotograaf en heeft twee dochters van 3 en 8 jaar. 'Sommige ouders zijn alleenstaand of zzp'er zoals ik. Een groot voordeel van De Villa is namelijk de flexibiliteit. Als je een weekplek hebt, is er altijd een plekje vrij voor je kind. Ik moest in het verleden vaak mooie fotografielussen laten schieten omdat ik geen opvang voor mijn kind had. Hier kan ik mijn dochter op het laatste moment nog komen brengen. Voor werk, maar ook omdat ik even wil gaan sporten of een paar uur koffie wil drinken met een vriendin. Dat is een waanzinnige luxe, waar ik me niet schuldig over voel.'

Opleiding

De kritiek op ouderopvang is: hoe bewaak je de kwaliteit? Daar is vooral de afgelopen jaren veel aan verbeterd. Wie wil participeren in De Villa krijgt eerst een intakegesprek thuis. Isis: 'Daar kan je veel uit afleiden. Je begint met een proeftijd, waarbij je vijf dagen boventallig meedraait. Nadat alle ouders met je hebben kennisgemaakt, besluiten we of het een match is. Er zijn geen opleidingseisen, maar je moet een VOG overleggen, goed Nederlands spreken en binnen drie maanden kinder-EHBO halen. Je wordt ondersteund begeleid door een mentor.'

In de reguliere kinderopvang zijn medewerkers jarenlang opgeleid in pedagogiek. Mist De Villa die expertise niet? 'Iedereen doet meerdere keren per jaar een bijscholingscursus. De onderwerpen variëren van pedagogische aanpakken tot hoe kunnen kinderen beter slapen', aldus de

ouder. 'We zijn allemaal volwassen ouders. Ik heb ook gebruikgemaakt van reguliere kinderopvang en natuurlijk zijn er veel goede pedagogisch medewerkers, maar ik zag ook vaak stagiaires rondlopen die het vak alleen maar kozen "om leuk met kindjes te spelen". Dat zie je hier niet. Iedereen is heel betrokken bij de ontwikkeling van de kinderen. Er is ook een aantal orthopedagogen onder de ouders. We observeren de kinderen en als we iets signaleren, dan vragen we aan de ouders of een pedagoog van buitenaf mag komen observeren.'

Kinderopvangtoeslag

Sinds twee jaar is de ouderparticipatiecrèche door de overheid geaccepteerd als kinderopvang, waardoor ouders nu ook kinderopvangtoeslag krijgen. De oudercrèches hebben daarbij uitzondering gekregen voor de opleidingseisen en de vastegezichtenregel. 'Er is nu officieel gedoogbeleid. Het lijkt alsof kinderen hier steeds andere gezichten zien, maar dat is niet waar. Het zijn veel gezich-

'Onze kinderen zijn niet eenkennig en respecteren de autoriteit van volwassenen'

ten, maar wel vaste gezichten. We vormen een community, iedereen kent elkaar. Mijn dochter is nooit verdrietig over welke ouder er is, want iedereen heeft zijn "fun" en kwaliteiten. Leuk en ook bijzonder is dat hier net zoveel vaders als moeders meedraaien. Dat geeft een andere energie.'

Opvoedstijlen

De Villa heeft een pedagogisch plan, maar elke ouder heeft toch een eigen stijl van opvoeden. 'We hebben res-

pect voor elkaar en je geeft elkaar feedback als je het echt ergens niet mee eens bent. Een andere ouder moet kunnen zeggen: dat vond ik geen fijne toon tegen de kinderen. Of: als jij gedraaid hebt, is het altijd een rotzooi. Nuances in opvoeding vindt ze juist goed. 'Kinderen leren zich makkelijk hechten en worden flexibel en weerbaar. Onze kinderen zijn niet eenkennig en respecteren de autoriteit van volwassenen. Mijn dochter luistert als een andere moeder haar corrigeert en zegt niet: je bent mijn moeder niet. Kinderen weten dat de ene ouder iets meer toelaat dan de andere en zijn daar flexibel in. We voeden

'We zijn geen concurrentie voor reguliere opvang'

op als groep. Je krijgt hier ook een veel uitgebreidere overdracht als je je kind ophaalt. Het is een stevig fundament voor kinderen om later naar school te gaan.' De ouders overleggen elke zes weken met elkaar, momenteel via Zoom. 'We bespreken de kinderen en de kwaliteit van de opvang. Als je het moeilijk vindt om iets aan te kaarten in de groep, dan is er een vertrouwenspersoon.'

Commissies

Elke ouder neemt deel in een commissie, van een pr-, speelgoed-, klus- en feestcommissie tot een GG&GD-commissie. 'Die laatste commissie houdt alle wetswijzigingen bij. Toen het vierogenprincipe werd ingevoerd hebben we bijvoorbeeld onze lokalen hierop aangepast: meer transparantie, en ramen in alle deuren.'

Onderscheidend

- > Ouders runnen stichting De Villa. Zij zitten in het bestuur, in commissies, draaien de opvang en doen extra schoonmaak (naast het dagelijks schoonmaken door een schoonmaakbedrijf).
- > De opvang is flexibel: ochtendopvang van 8:15 tot 13:00 uur, dagopvang van 8:15 tot 17:45 uur en sinds anderhalf jaar ook een bso (vier middagen per week).
- > De prijzen liggen lager dan in reguliere kinderopvang. Opvang voor vijf ochtenden of twee vaste dagen per week kost € 188/maand, waarbij je een dagdeel per week meedraait. Vier dagen dagopvang per week kost € 375 per maand (twee dagdelen meedraaien) en bso kost per maand € 53 per dag per week dat je je kind brengt (twee middagen in de week kost dus € 106 per maand).
- > Ouders krijgen ook voor participatieopvang kinderopvangtoeslag.

Er wordt soms over oneerlijke concurrentie gesproken omdat de participatiecrèche ook kinderopvangtoeslag krijgt, maar Isis vindt dat onzin. 'We helpen een kleine, specifieke groep van bewuste ouders, maar zijn geen concurrentie voor reguliere opvang. We ontlasten de kindercentra met hun lange wachtlijsten juist. En veel ouders hebben hier geen zin in, want je moet er ook tijd instoppen. Toen ik bij De Villa begon als alleenstaande ouder vond ik meteen ook een nieuwe vriendengroep. We gaan af en toe met elkaar bowlen of borrelen. Participatieopvang betekent opvoeden in een sociale kring, dat is echt een andere vorm van opvang.'